

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Monstris Et Monstrosis, Qvam Mirabilis, Bonvs, Et
Ivstvs, In Mvndo Administrando, Sit Devs, Monstrantibvs**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1647

§. 8. Quam Nabuchodonosor in anima passus sit mutationem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51168](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51168)

membra aliarum bestiarum, non tamen concedimus, omnes partes ac membra (præfertim præcipua) posse esse sufficiens animæ rationalis instrumentum, vnde etiam supra docuimus, Satyros, centauros, & similia monstra, siqua sunt, potiora habere hominis. Immo neque Poëta dicit in Gyge, aut Minotauro animam hominis, corpus totum bouis fuisse, sed *Semibouemq; virum, semivirumq; bouem* vocat; quod corporis vna pars hominem, altera bouem retulisset. In explicatione porrò somnij Daniel nullam leonis, sed tantum bouis mentionem facit. Ad *feram* quod attinet, cuius cor dandum regi ait scriptura, notum est, boues non tantum cicures esse & domesticos, sed etiam agrestes & feros, vti sunt vri & bisontes.

Supra
cap. 48.

Dan. 4. v.
29. & 30.

§. VIII.

Quam Nabuchodonosor in anima passus sit mutationem?

Restat igitur quartò media sententia, vt dicamus, Nabuchodonosorem & secundum animam, & secundum corpus, non tamen tantum, quantum citati volunt aucthores, mutatum fuisse. Secundum animam verè mansit homo; licet humanus ei

Y 4

sensus,

Dan. 4.
30. seq.

sensus, quoad exercitium & sensationem humanam, & vsum rationis fuerit ademptus. Secundum corpus autem & precipuas eius partes, etsi manserit homo, tamen ita nonnullæ deformatæ sunt, vt bestia potius quàm homo videretur. Quæ singula à nobis declaranda sunt. 1. Nisi enim illi eadem anima mansisset, & idem corpus, non essent vera, quæ de illo narrantur; non fuisset idem, qui peccasset, sed bos pro eo, sicut olim cerua pro Iphigenia, substitutus pœnas dedisset. Nisi etiam idem corpus seruasset, tunc anima humana corpus bouis informasset, neque debita sibi organa habuisset, quod non magis fieri potest, quàm si anima bouis corpus hominis informaret. 2. Dicitur tamen potest anima mutata, secundum vitiatam suam imaginationem, secundum ligatum rationis vsum, secundum tactus, gustus, & odoratus sensationem. Siquidem cordis & corporis eius temperamentum ita immutatum effertur; est, vt esset simile feræ bestiæ, quantum fieri potuit, citra humanitatis, siue naturæ humanæ amissionem. Certè si fœnum vt bos comedit, stomachus aliam habere vim concoquendi debuit; aliam vim palatus,

vt ei

vt ei fœnum saperet; aliam odoratus, vt
pronidore culinæ graminis fragrantiam
sequeretur; aliam etiam tactus; vt non sen-
tiret frigora & æstus, rorem cæli super se
cadentem, genibusque incedens non dole-
ret. Denique emota mente, rationis vsum
amisit; eiusque loco vtebatur phantasia,
eaque & ipsa corrupta, & velut ferina,
qualis est vri, vt fœnum, vt societatem fe-
rarum, vt loca sola, & saltus reconditos
appeteret; quemadmodum exoticè melan-
cholici è domo se proijciunt, & sepulchra
quærunt, & libenter versantur cum cada-
ueribus. Ita enim etiam, apud Homerum **Homer.**
quispiam vt dolori mentis, & tristitiæ ani- **Iliad. l. 3.**
mi vacaret, lucos auios & solitudines ca-
ptabat:

*Nam miser in siluis mærens errabat
opacis,*

Per campos solus latos, perq; auia rura,

*Ipsè suum cor edens, hominum vestigia
vitans.*

Ita quondam fertur Atys in Phrygiam ne-
mus delatus, cuius vel fabulam, vel su- **Arnob.**
perstitutionem exagitat Arnobius. Is enim **lib. 5.**
& ipse in dementiam datus fuit,

Adytq; opaca siluis redimita loca Deæ.

Y 5

Stimu-

Caull.
de Aty
EXIV.

Stimulatus ubi furenti rabie, vagus ani-
mi;

Veluti insueta vitans indomita iugi,
aut dominos, ut herifuge

Famuli solent, ad Ida tetulit nemora pe-
dem,

Vt apud niuem, & ferarum gelida sta-
bula foret,

Et earum omnia adiret furibundus la-
tibula.

Ubi viridis algida Ida niue amicta loca
coluit,

Ubi cerna siluicultrix, ubi aper nemori-
uagus.

Ubi cuncta mugienti fremitu loca reto-
nant.

Sic & Nabuchodonosor demens fugit in ne-
mora fera.

Atque hoc est, quod dicitur: *Cor fera detur ei*; nempe priuetur sensu humano, qui facit ut homo sit animal ciuile, & hominum amet societatem; fiat amens, insaniat, videatur sibi non esse amplius homo, sed bestia, sed fera, sed vrus, ut in saltus ac nemora exeat. Siquidem *cor*, in diuinis litteris idem est, quod mens & intellectus, item quod appetitus & voluntas. Quod enim

cor est in corpore, hoc ratio & voluntas est in anima & toto homine. Cùm igitur bestia nec mentem habeant, nec voluntatem, vice mentis habent imaginationem, quæ eas earumque actus regit; & loco voluntatis, habent appetitum ferinum. Quando ergo dicitur, *cor fera detur ei*; idem est, ac si diceretur phantasia fera detur ei, & appetitus ferinus. Quo pacto etiam magni peccatores fiunt *sicut equus & mulus, quibus non est intellectus*, tantum enim imaginantur sibi, appetuntque ea, quæ sub sensum cadunt. Ita pleraque Nabuchodonosoris cogitatio erat de fœno & pascu, hoc noctes & dies appetebat ferè vnum, quod sensui blandiebatur. Dixi, pleraque cogitatio, quia valde verosimiliter aliqui censent, eum quædam lucida mentis interualla habuisse, sicut multi insanorum. Ita enim pristinae dignitatis amissio eum magis afflixit, si cognouit, quod amisit. Ita & potuit errorem suum agnoscere, ac retractare; iuxta illud, *donec scias, quòd dominetur excelsus*, hoc est, donec ex tua pœna Deum vindicem agnoscas, & ad eum atque ad te ipsum redeas. Hæc in anima passus est, quæ tamen

Psal. 33, 9.

Dan. 4, 32.

tamen non animam in se, sed in usu actūq;
duntaxat potentiarum attigerunt.

§. IX.

*Quam in corpore mutationem passus sit
Nabuchodonosor?*

In corpore autem sanè mutationes plu-
res sustinuit. Nam 1. cū dicitur, *cor fere-
detur ei*, potest cor propriè sumi; quia cor-
dis, & per cor totius corporis complexio
fuit in Nabuchodonosore commutata; ita
vt ex humano ferinum fieret temperamen-
tum. Quod si sanguis alimentī naturam
sequitur; ex fœno, quem chilsī stomachus;
ex chilo, quem sanguinem hepar, ex hoc
tali sanguine, quos spiritus, vel vitales,
vel animales cor potuit in reliquum cor-
pus deriuare? Hinc panè totus fuit effera-
tus. 2. Ob hanc causam etiam externus
corporis habitus magis fuit ferinus, quàm
humanus; nullum igitur cultum admisit;
vestes omnes, more insanorum, laceravit
& abiecit. 3. Quia semper nudus incessit,
foli, æstibus, rori, frigori, niuibus, pluuijs,
omnibusq; cæli iniurijs, vt fera, obnoxius
mirificè fuit vltus, denigratus, & detur-
patus. 4. Sed præcipua fuit faciei muta-
tio; cilia & supercilia non folliculis, sed
corni-